

П Р А В И Л Н И К
о начину спровођења избора у дипломатско-конзуларним
представништвима Босне и Херцеговине

Сарајево, јули 2010. године

На основу члана 2.9. став (1) тачке 2), а у вези с чланом 1.5. став (3) Изборног закона Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, бројеви: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 и 32/10), Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је, на 32. сједници, одржаној 15. 7. 2010. године, д
о н и ј е л а

П Р А В И Л Н И К

о начину спровођења избора у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине

Члан 1. **(Предмет)**

Овим правилником утврђује се: начин одређивања бирачких мјеста у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ДКП БиХ), начин именовања бирачких одбора, обука бирачких одбора, заштита бирачког права, начин задуживања изборног материјала, начин гласања, начин паковања изборног материјала и начин доставе изборног материјала у Главни центар за бројање Централне изборне комисије Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Централна изборна комисија БиХ).

Члан 2. **(Бирачко мјесто).**

(1) Бирачко мјесто у ДКП-има БиХ је посебно уређен простор гдје бирачи уписани у Централни бирачки списак за гласање ван Босне и Херцеговине за гласање у ДКП-има БиХ остварују своје бирачко право, те се на њима, након затварања за гласање, на дан одржавања избора врши пребројавање коверата с гласачким листићима.

(2) Бирачко мјесто у ДКП-има БиХ се означава на начин (међународна словна ознака државе у којој се налази ДКП БиХ) и редни број бирачког мјеста (почевши 01), нпр. бирачко мјесто у ДКП БиХ у Аустрији –А 01).

(3) Централна изборна комисија БиХ, најкасније 65 дана прије дана одржавања избора, доноси одлуку о одређивању бирачких мјеста за гласање у ДКП-има БиХ гдје бирачи, уписани у Централни бирачки списак за гласање ван Босне и Херцеговине за гласање у ДКП-има БиХ, могу гласати.

(4) Централна изборна комисија БиХ одређује бирачка мјеста из става (3) овог члана према броју бирача уписаних у Централни бирачки списак за гласање ван Босне и Херцеговине, а који су регистrirани за гласање лично у ДКП-има БиХ и то најмање 50 бирача, а из оправданих разлога може се донијети одлука о гласању у ДКП-у гдје је пријављен и мањи број бирача.

(5) Централна изборна комисија БиХ успоставиће бирачко мјесто у ДКП-у БиХ, ако су се испунили услови из става (4) овог члана за гласање лично у ДКП-у БиХ, као и ако постоје организационо-технички услови за ораганизовање гласања у ДКП-у БиХ.

(6) Уколико се нису испунили услови из става (4) овог члана за гласање лично у ДКП-има БиХ, регистрованим бирачима омогућиће се гласање поштом. Централна изборна комисија БиХ о тој одлуци ове бираче обавијестиће поштом, најкасније 65 дана прије дана одржавања избора.

(7) Централна изборна комисија БиХ доставља одлуку из става (3) овог члана ДКП-има БиХ, путем Министарства спољних послова Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Министарство спољних послова БиХ), најкасније 15 дана од дана доношења одлуке као и списак свих бирача који ће гласати у том ДКП-у БиХ, како би на адекватан начин обавијестили бираче уписане у Централни бирачки списак за гласање ван Босне и Херцеговине за гласање у ДКП-има БиХ о томе гдје могу гласати.

Члан 3. (Садржај одлуке)

Одлука из члана 2. став (3) овог правилника садржи сљедеће податке:

- а) назив ДКП-а БиХ и број бирачког мјеста,
- б) укупан број бирача који гласају на бирачком мјесту и
- с) мјесто за потпис и отисак печата.

Члан 4. (Објава бирачких мјеста)

Централна изборна комисија БиХ, најкасније 30 дана прије дана одржавања избора, објављује која су бирачка мјеста одређена за гласање и на којим локацијама се налазе у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ.

Члан 5. (Бирачки одбори, квалификације)

(1) Поред општих услова прописаних чланом 2.2. став (1) Изборног закона БиХ, члан бирачког одбора у ДКП-има БиХ мора испуњавати посебне услове:

- а) да је уписан у извод из Централног бирачког списка за бираче који гласају ван БиХ за гласање у ДКП-у БиХ који је одређен за гласање, а изузетно, ако нема довољно кандидата који су уписани за гласање у ДКП-у БиХ, може и ако је регистрован за гласање поштом и
- б) да има најмање завршену средњу школу.

(2) Централна изборна комисија БиХ именује чланове бирачких одбора и њихове замјенике, по приједлогу Министарства спољних послова Босне и Херцеговине. У бирачком одбору обавезно се обезбјеђује заступљеност чланова из сваког конститутивног

народа.

(3) Централна изборна комисија БиХ настојаће, приликом именовања чланова бирачких одбора и њихових замјеника, обезбиједити да број чланова мање заступљеног пола буде најмање 1/3 од укупног броја чланова.

(4) Уколико Министарство спољних послова БиХ не достави приједлоге за именовање бирачких одбора у одређеним ДКП-има БиХ, именовање бирачких одбора из реда бирача који су регистровани за гласање путем поште, извршиће Централна изборна комисија БиХ.

Члан 6. (Број чланова)

(1) Бирачки одбор састоји се од предсједника и два члана и њихових замјеника ако је у изводу из Централног бирачког списка за бираче који гласају ван БиХ за гласање у ДКП-у БиХ, који је одређен за гласање, уписано до 300 бирача.

(2) Бирачки одбор састоји се од предсједника и четири члана и њихових замјеника ако је у изводу из Централног бирачког списка за бираче који гласају ван БиХ за гласање у ДКП-у БиХ, који је одређен за гласање, уписано више од 300 бирача.

Члан 7. (Приједлози)

(1) Централна изборна комисија БиХ, најкасније у року од 65 дана прије дана одржавања избора, упућује захтјев Министарству спољних послова БиХ да достави приједлог чланова бирачких одбора у ДКП-има БиХ, који су одређени за бирачко мјесто за гласање држављана Босне и Херцеговине који су се пријавили да гласају лично у ДКП-има БиХ.

(2) Централна изборна комисија БиХ, уз захтјев из става (1) овог члана, доставља Министарству спољних послова БиХ и одлуку о ДКП-има БиХ који су одређени за гласање.

(3) Министарство спољних послова БиХ, најкасније у року од 10 дана од дана пријема захтјева из става (1) овог члана, доставља Централној изборној комисији БиХ приједлог за чланове бирачких одбора и њихове замјенике у ДКП-има БиХ, водећи рачуна да предложени кандидати испуњавају услове прописане чланом 5 овог правилника.

Члан 8. (Одлука)

На одлуку Централне изборне комисије БиХ о именовању предсједника, чланова бирачких одбора и њихових замјеника у ДКП-има БиХ незадовољна страна може уложити жалбу Апелационом одјељењу Суда БиХ, путем факса, у року од 2 дана од пријема одлуке Централне изборне комисије БиХ.

Члан 9. (Обука, провјера знања и сертификавање)

(1) У складу с планом и програмом едукације, Централна изборна комисија БиХ организоваће обуку предсједника и чланова бирачких одбора у ДКП-има БиХ, као и њихових замјеника, о начину гласања и бројању коверата с гласачким листићима.

(2) Након спроведене обуке Централна изборна комисија БиХ ће да, према методологији коју утврди, изврши провјеру знања и успјешним предсједницима и члановима бирачких одбора и њиховим замјеницима у ДКП-има БиХ додијели сертификате.

(3) Изглед сертификата из става (2) овог члана утврђује Централна изборна комисија БиХ и сертификат је саставни дио овог правилника.

Члан 10.

(Накнада за рад у бирачком одбору)

(1) Предсједник и чланови бирачких одбора и њихови замјеници, који су учествовали у раду бирачког одбора, имају право на накнаду за свој рад.

(2) Одлуку о висини накнаде за рад бирачких одбора у ДКП-има БиХ доноси Централна изборна комисија БиХ.

Члан 11.

(Обезбјеђење простора одређеног за бирачко мјесто)

Бирачки одбори у ДКП БиХ дужни су најкасније 12 часова прије дана одржавања избора обезбиједити да простор који је одређен за бирачко мјесто буде припремљен за отварање.

Члан 12.

(Заштита бирачког права)

Централна изборна комисија БиХ има првостепену надлежност за одлучивање о спровођењу изборног процеса и изборних права на бирачким мјестима у ДКП-има БиХ.

Члан 13.

(Подношење приговора)

Бирач и политички субјекат чије је право установљено Изборним законом БиХ повријеђено, могу поднијети приговор Централној изборној комисији БиХ у року и на начин прописан одредбама Упутства о процедурама за рјешавање по приговорима и жалбама поднесеним Централној изборној комисији БиХ и изборним комисијама ("Службени гласник БиХ", бројеви 37/10 и 53/10).

Члан 14.

(Достава изборног материјала)

(1) Централна изборна комисија БиХ ће да, најкасније седам дана прије отварања бирачких мјеста, достави Министарству спољних послова БиХ изборни материјал и то:

- a) извод из Централног бирачког списка за одређено бирачко мјесто у ДКП БиХ;
- b) одговарајући број сетова гласачких листића;
- c) одговарајући број гласачких кутија;
- d) сет образаца за бирачко мјесто;
- e) постере с упутствима о начину гласања и информативним садржајима за бираче;
- f) Записник о раду бирачког одбора (ЗАРБО) прописан Правилником о спровођењу избора у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 37/10) и
- g) потрошни материјал према спецификацији из Обрасца 31 Записника из тачке f) овог става, неопходан за процес гласања и бројања гласачких листића.

(2) Министарство спољних послова БиХ ће три дана прије, а најкасније 12 часова прије отварања бирачких мјеста у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ, доставити бирачком одбору одговарајућег ДКП-а БиХ изборни материјал из става (1) овог члана.

(3) Бирачки одбор провјерава да ли је изборни материјал који је примио од Министарства спољних послова БиХ комплетан и у исправном стању, што уписује у образац 31 Записника из става 1. тачка f) овог члана.

(4) Након примљеног изборног материјала предсједник и чланови бирачког одбора провјеравају простор који је предвиђен за бирачко мјесто и отклањају евентуалне недостатке ако утичу на законитост рада бирачког одбора. Запажање о стању бирачког мјеста уписује се у Образац 32 Записника. Предсједник и чланови бирачког одбора одговорни су за безбједност бирачког материјала на бирачком мјесту од тренутка пријема материјала па до завршетка свих својих дужности након затварања бирачког мјеста, окончања процеса бројања коверата и уручења гласачког материјала.

(5) Бирачки одбор уклања с бирачког мјеста све ознаке и обиљежја која упућују на политичке странке, вјерске симболе, као и остале ознаке које могу имати дискриминационо значење. Бирачки одбор поставља ознаку бирачког мјеста, улаза и излаза, смјера локације бирачког мјеста, забране уношења оружја, забране пушења и излаже кандидатске листе.

(6) Предсједник и чланови бирачког одбора уређују бирачко мјесто тако да се омогући несметан проток бирача на бирачком мјесту.

(7) Предсједник бирачког одбора приликом отварања бирачког мјеста дужан је, у складу с прописом Централне изборне комисије БиХ, да одреди дужности сваком члану бирачког одбора, односно одредити који ће члан бирачког одбора бити задужен за контролу реда, идентификацију, издавање гласачких листића и за контролу гласачке кутије и евидентирати их у дијелу Записника о раду бирачког одбора предвиђеном за уношење наведених података.

(8) Питања у вези са накнадом (нежним трошковима) за доставу изборног материјала, биће регулисана посебном одлуком.

Члан 15. **(Прије отварања бирачког мјеста)**

(1) Сви чланови бирачког одбора морају доћи на бирачко мјесто најмање сат времена прије почетка отварања бирачког мјеста. У том временском периоду само чланови бирачког

одбора и акредитовани посматрачи могу бити присутни на бирачком мјесту.

(2) Бирачки одбор одређује мјесто за сваку гласачку кабину, водећи рачуна да нико унутар или ван бирачког мјеста не може видјети бирача док гласа. Отвор гласачке кабине треба да буде окренут према зиду. Изузетно, ако није могуће гласачку кабину поставити поред зида, може се поставити поред прозора, тако да се прозор покрије и да се онемогући поглед споља у гласачку кабину.

(3) Прије почетка гласања предсједник, односно чланови бирачког одбора:

- a) уписују своја имена у Записник и потписују се у дијелу Записника који је за то предвиђен;
- b) потписују Изјаву и Кодекс понашања из Обрасца 33 Записника;
- h) исписују све неопходне податке на коверте, односно пакете;
- i) предсједник уписује у Образац за бројно стање број бирача који су уписани у извод из Централног бирачког списка;
- j) ручно броје примљене коверте са гласачким листићима и предсједник у Образац за бројно стање уписује укупан број примљених коверата;
- k) показују празну гласачку кутију, након чега на њу стављају пластичне печате;
- l) предсједник у Образац за бројно стање уписује серијске бројеве печата гласачке кутије;
- m) постављају запечаћену гласачку кутију на мјесто гдје је сви присутни могу видјети;
- n) предсједник уписује у Образац 34 Записника вријеме отварања бирачког мјеста;
- o) предсједник провјерава посматрачев идентификациони документ с фотографијом, који задржава до момента када посматрач напушта бирачко мјесто, утврђује да ли се име посматрача налази на акредитацији и у Образац 35 Записника уписује име посматрача, назив субјекта који га је акредитовао, број његове акредитације, вријеме када је посматрач стигао и вријеме када је посматрач напустио бирачко мјесто и
- p) предсједник упућује посматраче на мјесто гдје могу сјести и посматрати изборне активности, те их упозорава да се не могу мијешати у изборни процес нити гледати у гласачку кабину, али да могу постављати питања у вези са изборним процесом.

Члан 16. (Вријеме рада)

Бирачка мјеста отварају се у 7,00 часова, а затварају се у 19,00 часова, по локалном времену.

Члан 17. (Важећи документ за идентификацију)

За утврђивање идентитета бирача служи један од сљедећих важећих докумената с фотографијом:

- a) лична карта;
- b) пасош;
- c) возачка дозвола;

- d) важећа лична исправа издата од земље домаћина и
- e) избјеглички картон издат од владе земље домаћина или друге међународне организације.

Члан 18.
(Тајност гласања)

- (1) Испуњавање гласачког листића на бирачком мјесту је тајно, гласање је лично.
- (2) Ниједно лице не смије ометати бирача који испуњава гласачке листиће, нити смије тражити од њега било какве информације о томе за кога жели гласати, за кога гласа или за кога је гласао, нити смије спречавати или покушати спријечити некога у остваривању његовог бирачког права.

Члан 19.
(Издавање гласачког листића)

- (1) Приликом уласка на бирачко мјесто ради гласања сваки бирач мора предочити један од важећих личних докумената, у складу с чланом 17 овог правилника.
- (3) Након што бирач докаже свој идентитет члану бирачког одбора и његово име буде пронађено у изводу из Централног бирачког списка за бираче који гласају у ДКП БиХ, бирач се потписује идентично као на идентификационом документу поред свог имена у изводу из Централног бирачког списка.
- (4) Након што бирач буде идентифициран и потпише се у извод из Централног бирачког списка члан бирачког одбора за издавање гласачких листића, бирачу издаје коверту са комбинацијом гласачких листића за изборну јединицу за коју је бирач регистрован за гласање.

Члан 20.
(Ометање процеса гласања)

- (1) Ако на бирачком мјесту постоји опасност за ред и мир, ако дође до насиља или се открије оружје или опасни предмети, предсједник бирачког одбора ће:
 - a) предузети активности да се отклони опасност, насиље, оружје или опасне предмете с бирачког мјеста;
 - b) ако се опасност, насиље, оружје или опасни предмети не могу одмах отклонити, прекинути гласање за онолико времена колико је потребно да се поново успостави ред и мир на бирачком мјесту и
 - c) након прекида гласања и поново успостављеног реда и мира, предсједник бирачког одбора продужиће вријеме гласања за онолико времена колико је прекид трајао.

Члан 21.
(Затварање бирачког мјеста)

Бирачима који су у реду за гласање у тренутку затварања бирачког мјеста у ДКП БиХ

одобрава се гласање тако да се свим бирачима који се нађу у реду у вријеме затварања бирачког мјеста, омогући да гласају.

Члан 22. **(Бројање коверата са гласачким листићима)**

(1) Након затварања бирачког мјеста у присуству акредитованих посматрача предсједник и чланови бирачког одбора бирачког мјеста за гласање у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ броје коверте с гласачким листићима на сљедећи начин:

- a) броје и уписују укупан број преосталих **неискоришћених коверата с** гласачким листићима за сваки изборни ниво у Образац за бројно стање;
- b) пакују неискоришћене коверте с гласачким листићима за сваки изборни ниво у оригиналну кутију;
- c) броје и уписују у Образац за бројно стање укупан број **потписа** гласача са извода из Централног бирачког списка;
- d) броје и уписују укупан број оштећених гласачких листића за сваки изборни ниво и пакују их у одговарајућу коверту;
- e) након уписа претходно утврђених података у Образац за бројно стање за бирачко мјесто за гласање у ДКП-има БиХ отварају гласачку кутију и стављају садржај на сто тако да то виде сви присутни;
- f) разврставају коверте с гласачким листићима за гласање у ДКП-има БиХ по основним изборним јединицама за које су бирачи гласали, односно по ознакама комбинација гласачких листића на ковертама;
- g) броје коверте с гласачким листићима за гласање у ДКП-има БиХ, што значи да се коверте с гласачким листићима с бирачких мјеста за гласање у ДКП-има БиХ не отварају и не броје се гласачки листићи на бирачком мјесту у ДКП-има БиХ контролишу се и броје коверте с гласачким листићима, а добијени број коверата по основним изборним јединицама за које су бирачи гласали предсједник уписује у Образац за бројно стање за гласање у ДКП-има БиХ;
- h) вежу заједно коверте за гласање у ДКП-има БиХ с истим комбинацијама гласачких листића по основним изборним јединицама и пакују их у одговарајућу заштитну врећу за паковање изборног материјала у ДКП-има БиХ према одредбама овог правилника и
- i) попуњавају и потписују Образац за бројно стање за бирачка мјеста за гласање у ДКП-има БиХ.

(2) Оригинални Образац бројног стања, Записник о раду бирачког одбора - ЗАРБО и упаковани изборни материјал бирачки одбор у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ, путем Министарства спољних послова БиХ, доставља Централној изборној комисији БиХ.

Члан 23. **(Примјена других прописа)**

На сва питања у вези са изборним процесом и спровођењем избора која нису регулисана овим правилником, примјениће се одговарајуће одредбе Изборног закона БиХ и спроводних аката Централне изборне комисије БиХ.

Члан 24.
(Ступање на снагу)

Овај правилник ступа на снагу, наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику БиХ“, и објавиће се у „Службеним новинама Федерације БиХ“, „Службеном гласнику РС“, „Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ“, веб страни Централне изборне комисије БиХ www.izbori.ba, и биће достављен Министарству спољних послова БиХ.

Број: 05-1-02-2-3207/10
Сарајево, 15. 7. 2010. године

Предсједница
Ирена Хациабдић

На основу члана 9. став (2) Правилника о начину спровођења избора у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 63/10) Централна изборна комисија Босне и Херцеговине,

и з д а ј е

С Е Р Т И Ф И К А Т

о успјешно завршеној обуци за предсједника и чланове бирачких одбора за гласање у

дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине

Потврђује се да је _____, ЈМБ _____ из
(име, име родитеља и презиме)

_____ присуствовао/ла обуци која се организује за чланове бирачких одбора у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине, у складу са Планом и програмом едукације који доноси Централна изборна комисија БиХ за спровођење избора који се одржавају _____ године и да је у с п ј е ш н о завршио/ла обуку за предсједника и чланове бирачких одбора за гласање у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине.

Датум: _____

М.П.

Предсједница

Серијски број: _____

Ирена Хациабдић